



Број/Број: 01/2а-50-3-2-23/12  
Сарајево/Sarajevo, 26. 9. 2012.

## ZABILJEŠKA

### s okruglog stola: »Nordijski model suradnje i mogućnosti njegove primjene na zemlje potpisnice Daytonskog sporazuma«, održanog 26. 9. 2012.

Igmanska inicijativa, Veleposlanstvo Norveške u BiH i Forum građana Tuzla organizirali su okrugli stol pod nazivom »Nordijski model suradnje i mogućnosti njegove primjene na zemlje potpisnice Daytonskog sporazuma« s članovima nadležnih povjerenstava obaju domova Parlamentarne skupštine BiH te zastupnicima i izaslanicima za koje organizatori smatraju da su prijatelji Igmanske inicijative.

Okrugli je stol održan 26. 9. 2012., u vremenu od 11.00 do 12.30 sati. Okruglom stolu bili su nazočni: Vehid Šehić, supredsjednik Igmanske inicijative iz BiH, Saša Popov, supredsjednik Igmanske inicijative iz Srbije, Zlatko Dizdarević iz Igmanske inicijative, N.J.E. Vibeke Lilloe, veleposlanica Kraljevine Norveške u BiH, Mirza Kušljugić, predsjedatelj Povjerenstva za vanjske poslove Zastupničkog doma, Martin Raguž, izaslanik u Domu naroda PSBiH, Šefik Džaferović, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH, Lazar Prodanović, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH, Beriz Belkić, zastupnik u Zastupničkom domu PSBiH, i Zlatan Ohranović iz Centra civilnih inicijativa (CCI).

Za krajnji cilj održavanja okruglog stola istaknuto je upoznavanje političke i šire javnosti s nordijskim modelom suradnje (koji uspješno funkcionira već punih šest desetljeća) i razgovor o mogućnostima primjene njegovih pozitivnih iskustava na zemlje potpisnice Daytonskog sporazuma (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska i Srbija), i to prije svega na unapređenje međuparlamentarne suradnje na parlamentarnoj, gospodarskoj, kulturnoj, znanstvenoj i obrazovnoj razini. Primjena toga modela, procjenjuje se, doprinijela bi cjelovitijem suočavanju s prošlošću i rješavanju preostalih otvorenih pitanja između zemalja potpisnica Daytonskog sporazuma, kao jednoj od prepreka na njihovom putu k Europskoj uniji, te otklanjanju mogućih negativnih posljedica nakon ulaska Hrvatske u EU, ali i uspostavi većeg stupnja razumijevanja i povjerenja među građanima u regiji. Ova ideja u Igmanskoj inicijativi postoji već tri godine i u takvom će obliku, uz veliku potporu Nordijskog vijeća i veleposlanstava nordijskih zemalja, osobito Veleposlanstva Norveške, biti predstavljena u svim državama „daytonskog četverokuta“ i nimalo slučajno nije krenula u oživotvorenje iz Bosne i Hercegovine.

Okruglim je stolom moderirao Vehid Šehić, a sudionicima se prva obratila Vibeke Lilloe, veleposlanica Kraljevine Norveške u BiH, koja je pozdravljajući članove Parlamentarne skupštine BiH i predstavnike Igmanske inicijative kazala da nordijske zemlje, u koje spadaju: Norveška, Danska, Švedska, Island, Finska te autonomna područja u sklopu tih država Farerski Otoci, Grenland i Olandski Otoci, imaju dugu povijest i tradiciju suradnje. Dodala je

da suradnja na području kulture, obrazovanja, socijalne politike, gospodarskog razvitka, energetskih pitanja i drugoga spada u sami vrh prioriteta norveške vlade. Upoznala je sudionike okrugloga stola s time da je Nordijsko vijeće osnovano 1952. godine kao Međuparlamentarni forum za suradnju nordijskih zemalja, zajedno s njihovim autonomnim teritorijima. Dodala je da je nakon toga formirano Nordijsko vijeće ministara 1971. godine, kojim je zamijenjeno dotadašnje Nordijsko vijeće, kao i da se predsjedanje Nordijskim vijećem rotira između pet zemalja članica i traje godinu dana. Istaknula je kako je u središtu zanimanja Norveške, koja predsjeda Vijećem u 2012. godini, zajedničko suočavanje s izazovima s kojima se susreće svaka od nordijskih zemalja. Kazala je da su nordijske zemlje još 1952. godine odobrile svojim građanima prijelaz granica bez putovnice, a 1958. uspostavljena je Nordijska unija u kojoj je moguće putovati bez putovnice, što je prethodilo Schengenskom sporazumu. Također je 1954. godine uspostavljeno zajedničko slobodno tržište, pri čemu npr. Šveđani nisu trebali dozvolu za rad u Norveškoj i obratno. Što se tiče nordijskih zemalja, Danska je postala članicom EU-a 1973. godine, a Švedska i Finska su se 1995. godine također pridružile EU. Zbog toga je Nordijsko vijeće ministara za Norvešku tijelo putem kojega, a posredstvom nordijskih zemalja koje su njegove i članice EU, može promicati i posredno utjecati na pitanja u EU. Veleposlanica Kraljevine Norveške u BiH Vibeke Lilloe naglasila je da, kao i u nordijskim zemljama, Bosna i Hercegovina i njezine susjedne zemlje imaju zajedničku povijest i slične jezike. Njihove su kultura i tradicija isprepletene, vrlo slične, a ponekad iste, dok jezici u regiji omogućuju dijalog, komunikaciju i lakšu suradnju. Na kraju je ohrabrila sudionike okrugloga stola da pažljivo razmotre nordijski model suradnje i odaberu dijelove koji su dobri za pojedine zemlje i cijelu regiju. Izrazila je nadu i želju za bliskom, slobodnom i praktičnom suradnjom među zemljama u ovoj regiji, a ne samo razmjenu pisama i dokumenata.

U raspravama vođenim za vrijeme okrugloga stola sudjelovao je Zlatko Dizdarević, koji je ukazao na nove političke prilike koje nastupaju za zemlje u regiji s ulaskom Hrvatske u EU i na nordijsku regionalnu suradnju koja može biti dobar model za Bosnu i Hercegovinu i njezine susjede. U ovoj fazi, koliko god je važno uključiti institucije četiriju država, još uvijek se najprikladnijim čini ovu ideju promovirati i involvirati putem nevladina sektora. Podržavajući ideju Igmanske inicijative, svi nazočni zastupnici i izaslanici u svojim su izlaganjima ukazivali i na određene bitne segmente političkog i institucionalnog verificiranja ove ideje.

Martin Raguž kazao je kako je važno ideju Igmanske inicijative prevesti u institucionalni oblik djelovanja, ponajprije putem Parlamentarne skupštine BiH. Beriz Belkić ukazao je na institucionalnu opstrukciju ove ideje i nepostojanje kontinuiteta u djelovanju u ovome smjeru unutar Bosne i Hercegovine, pri čemu o tome nema konsenzusa. Predložio je formiranje skupine prijateljstva Igmanske inicijative među parlamentarcima ovih četiriju zemalja, jer bi se i takvim činom ideja mogla lakše institucionalizirati. Mirza Kušljugić kazao je kako je bitno da ova ideja dobije autorizaciju u institucijama sustava, jer bez toga nijedna inicijativa nije održiva. Stoga je važno vidjeti da Parlamentarna skupština BiH može „preuzeti“ barem dio toga sa svoja dva doma i operacionalizirati tu ideju, makar samo njezinim uvođenjem u raspravu. Pritom se zapitao postoji li suštinska podrška ovome i ovakvom modelu suradnje, premda mu se parlament čini pravim mjestom - mjestom s komparativnom prednošću za raspravu o ovoj ideji, jer u radu parlamenta sudjeluju i pozicija i opozicija, što je jedini trajni kontinuitet. Lazar Prodanović ukazao je na važnost stvaranja nukleusa institucionalnog organiziranja parlamentaraca, ukazujući na objektivne poteškoće u realizaciji. Važnim smatra dobivanje podrške dvaju kolegija, elaboriranje rečenoga na sjednici Povjerenstva za vanjske poslove vezanoj uz tematsku sjednicu posvećenu parlamentarnoj diplomaciji te, kao ključno, organiziranje u Bosni i Hercegovini susreta predstavnika svih četiriju parlamenata uz obvezatnu nazočnost predsjednika parlamenata, kao izraz političke i institucionalne podrške

ovome projektu. Šefik Džaferović prepoznao je ovu ideju i njezin sadašnji oblik kao ulazak u drugu, institucionalnu fazu, smatrajući potrebnim pronaći minimum zajedničkih interesa i oprezno krenuti k institucionaliziranju, jer bi bilo opasno da takva ideja doživi neuspjeh, prije svega zbog niza neriješenih i otvorenih pitanja, te kao praktičnu dnevnu potrebu za suradnjom. Prema njegovim riječima, sve je važno i zarad, u psihološkom smislu, opuštanja svih odnosa između ovih četiriju država.

Saša Popov, supredsjednik Igmanske inicijative iz Srbije, kazao je kako će biti zadovoljan ako ideja o nordijskom obliku suradnje u zemljama tzv. daytonskog četverokuta, a koju je pokrenula Igmanska inicijativa, može postati vlasništvom politike i političkih institucija, jer je to najbolji znak da je zaživjela jedna dobra ideja. Veća satisfakcija Igmanskoj inicijativi od toga ne treba. Naglasio je i da je Nordijsko vijeće institucionalizirano na poticaj civilnoga sektora, budući da nevladin sektor ima mnogo više mogućnosti za inicijative od institucija politike i javne vlasti.

TAJNICA  
POVJERENSTVA ZA VANJSKE POSLOVE

Merdžana Iglica

PREDSJEDATELJ  
POVJERENSTVA ZA VANJSKE POSLOVE

Mirza Kušljugić

- Kolegiju oba doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH